

Komentarz do prac

Aktualny numer „Postępów Nauk Medycznych” zbiega się z 40-letnią rocznicą powołania przez prof. doktora hab. Mariana Klamuta, pierwszego w Polsce i w Europie, Zakładu Radiologii Zabiegowej jako samodzielnej jednostki, wówczas Akademii Medycznej w Lublinie. Przez te lata w Zakładzie wprowadzono i opracowano wiele nowych metod leczenia, wykształcono liczną kadrę najwyższej klasy specjalistów. Ośrodek stał się centrum referencyjnym i aktywną jednostką naukową.

Wszystkie prace w tym numerze poświęcone są radiologii zabiegowej, która jest szczególnym działem radiologii, zajmującym się stosowaniem małoinwazyjnych metod w leczeniu szerokiego zakresu chorób, w tym układu krążenia, chorób nowotworowych, uszkodzeń pourazowych, a więc schorzeń, które zajmują trzy pierwsze miejsca na liście przyczyn śmierci współczesnego człowieka.

Radiologia zabiegowa jest jedną z najszybciej rozwijających się dyscyplin zabiegowych. Jej postęp jest warunkowany doskonaleniem metod obrazowania i rozwojem urządzeń pozwalających na przezskórne przeprowadzanie małoinwazyjnych zabiegów leczniczych.

Największą grupę wśród metod radiologii zabiegowej stanowią zabiegi wewnątrznaczyniowe, pozwalające na zamykanie i udrażnianie naczyń: embolizacja i angioplastyka. Embolizacja jest wykorzystywana w leczeniu wad naczyniowych (tętniaków, przetok tętniczo-żylnych, naczynek położonych obwodowo i wewnątrzczaszkowo), krwotoków, chorób nowotworowych. O możliwościach i zastosowaniach tej metody traktuje sześć prac zamieszczonych w tym numerze.

Pozostałe prace przedstawiają zastosowanie angioplastyki, która wraz z wprowadzaniem protez wewnątrznaczyniowych – stentów, stała się najczęściej wykonywanym zabiegiem w pracowniach radiologii interwencyjnej. Angioplastyka i protezowanie wewnątrznaczyniowe są wykorzystywane w leczeniu zwężeń i niedrożności naczyń o różnej etiologii, a także tętniaków, w tym aorty brzusznej i piersiowej.

Zebrane w tym numerze prace ukazują bardzo szeroki wachlarz metod, którymi dysponuje radiologia zabiegowa i przedstawiają przykłady ich wykorzystywania w leczeniu różnych chorób, które dotychczas były domeną innych specjalności. Większość z tych metod stanowi alternatywę dla leczenia chirurgicznego. Metody radiologii zabiegowej prawdziwie zrewolucjonizowały chirurgię naczyniową w leczeniu zmian miażdżycowych i tętniaków aorty, istotnie zmieniły też podejście do leczenia tętniaków i naczynek wewnątrzczaszkowych, dotychczas leczonych neurochirurgicznie.

Ogromną zaletą metod oferowanych przez radiologię zabiegową jest ich mała inwazyjność, wysoka skuteczność i niski odsetek powikłań. W przeważającej większości ich przeprowadzenie nie wymaga znieczulenia ogólnego, przetaczania krwi lub płynów krwiozastępczych, a czas hospitalizacji i rekonwalescencji chorych po tym leczeniu w porównaniu z zabiegami chirurgicznymi jest znacznie krótszy.

Prof. dr hab. med. Małgorzata Szczerbo-Trojanowska